

30.06.2021

**ПРО ВИХОВНУ РОБОТУ:
ЕКОЛОГІЧНА ГРАМОТНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК
НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО
СПОСОБУ ЖИТТЯ**

Екологічна грамотність студентської
молоді як необхідна умова формування
здорового способу життя.

Кучерява К.М. – сучасність потребує формування розумної, дбайливої, екологічно свідомої особистостей. Зіткнувшись з численними екологічними проблемами, людство прагне відновити існуючий досвід взаємовідносин людини й оточуючого середовища. Суспільству необхідні люди, які здатні жити в гармонії з природою, раціонально використовувати її дари, приймати рішення стосовно своєї діяльності, беручи на себе відповідальність за її наслідки. Інноваційні технології навчання сприяють становленню дієвої, ініціативної, відповідальної особистості. Альтернативою традиційним методам навчання може бути метод проєктів. В його основі лежить розвиток пізнавальної діяльності студентів, уміння самостійно використовувати свої знання й орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення.

Екологічна грамотність і здорове життя це

- надзвичайно важливі компетентності, що допоможуть майбутнім випускникам успішно реалізуватися в сучасному світі,
- уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку,
- усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини,
- здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Метою екологічної освіти України, як визначено у відповідній Концепції, є «формування екологічної культури окремих осіб та суспільства в цілому», а серед найголовніших завдань визначаються «вміння прогнозувати особисту діяльність», «оволодіння нормами екологічно грамотної поведінки».

Людина, яка компетентна у сфері екології та здорового життя,

- здатна чітко усвідомлювати власну відповідальність за стан навколишнього середовища,
- може розрізняти основні екологічні проблеми та діяти задля їх вирішення,
- дотримуватися здорового способу життя,
- вирішувати нагальні життєві проблеми,
- раціонально використовувати природні ресурси.

Все це дозволяє виробити особливу систему цінностей, орієнтовану на збереження природи та здоров'я людини.

Основні функції, які виконує екологічна компетентність:

- формує адекватні екологічні уявлення про взаємозв'язки в системі «Людина - Природа – Суспільство» і в самій природі,
- формує ціннісне ставлення до природи,
- формує системи умінь, навичок і стратегій взаємодії з природою.

Викладач

може розвивати екологічну грамотність студентів під час поточних уроків чи виховних годин, тематичних чи урочистих заходів, виконуючи різноманітні екологічні проекти.

Дисципліни мають різні можливості для формування цієї компетентності.

Навчальний матеріал предметів природничого циклу більше, ніж дисциплін суспільно-гуманітарного профілю, пов'язаний із довкіллям і здоров'ям.

Дисципліни

- біологія,
- географія,
- фізика,
- хімія,
- екологія,
- основи здоров'я та
- фізична культура тематично дуже близькі до проблем, безпосередньо пов'язаних із екологічною грамотністю і здоровим життям.

Найефективнішими при формуванні екологічної грамотності та здорового життя будуть

- розв'язування екологічних ребусів, загадок і кросвордів;
- підготовка та презентація проектів на екологічну тематику;
- робота з візуальними матеріалами ([інфографікою](#), фото)
- проведення еколого-краєзнавчих екскурсій та акцій;
- створення екологічних стінгазет і буклетів,
- проведення [виховних заходів](#).

У зарубіжній літературі можна виділити чимало тем, які допоможуть:

- зацікавити студентів питаннями екології та збереження довкілля,
- проблемою єдності людини та природи.

На уроках правознавства

студенти знайомляться із текстом Конституції України, де особлива увага звернена на те, яким чином держава регулює питання охорони навколишнього середовища.

На уроках всесвітньої історії

- вивчаючи середньовічне суспільство, розглядаються тогочасні екологічні проблеми,
- взаємозв'язок між соціально-економічними і політичними проблемами європейських країн (часті війни, слаборозвинена медицина, глобальна анти-санітарія) та глобальними епідеміями чуми.

Формування екологічної грамотності,

як одна зі складових навчально-виховного процесу, відіграє важливу роль в сучасному житті.

Екологічні ситуації, які склалися в світі, вимагають підвищити рівень освіченості студентів, дбайливого ставлення стосовно природи.

Біологія і екологія

формує екологічну культуру, яка передбачає глибокі знання про навколишнє середовище, вміння вирішувати екологічні проблеми та участь у природоохоронній діяльності сприймати себе як частину природи, звертаючи увагу на вплив власного способу життя. І якщо ми хочемо бачити нашу планету екологічно здоровою, то треба починати з перебудови нашої свідомості, переосмисливши своє ставлення до природи.

Біологія і екологія

- формує адекватні екологічні уявлення про взаємозв'язки в системі «Людина – Природа – Суспільство» і в самій природі,
- формує ціннісне ставлення до природи,
- формує системи умінь, навичок і стратегій взаємодії з природою.

На заняттях Біології і Екології екологічна грамотність розглядається в кожній темі, а саме:

- Біорізноманіття (класифікація організмів).
- Обмін речовин і перетворення енергії, раціональне харчування.
- Репродукція і розвиток.
- Адаптація.
- Біологічні основи здорового способу життя (негативний вплив, безпека і статеві культури, профілактика захворювань: неінфекційних, інфекційних, інвазійних і тих що передаються статевим шляхом).
- Екологія (екологічні чинники, популяція, проект "Дослідження особливостей структури місцевих екосистем").
- Сталий розвиток та раціональне природокористування.
- Застосування результатів біологічних досліджень у медицині, селекції та біотехнології.

Проведено бінарне заняття літературно – біологічну годину «Осінній вернісаж»

викладачами Демченко Н.Л. та Кучерявою К.М..

Викладачами Окіпняк Г.Й. і Яворською Л.А. проведено бінарне заняття – конференцію на тему:

«Апокаліпсис руками людини».

Основні чинники, які визначають рівень здоров'я дитини:

- екологічні проблеми,
- спосіб життя дитини,
- спадковість та
- медична допомога.

Здорове життя

дає можливість забезпечити формування, зміцнення та відтворення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я людини.

Особливостями екологічного виховання є систематична діяльність викладача, яка спрямована на розвиток в студентів культури екологічного мислення.

Хімія

- виховує дбайливе ставлення до природи,
- учить оцінювати вплив на здоров'я і довкілля окремих хімічних речовин та безпечно їх застосування.

При проведенні занять природничого циклу значна увага приділяється збереженню та зміцненню здоров'я кожної дитини, а тому навчально-виховний процес спрямований на розв'язання таких завдань:

1. Залучення студентів до різних заходів, конкурсів для самовдосконалення та реалізації набутих знань;
2. Забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до організації навчального процесу;
3. Впровадження методик і технологій здоров'язберігаючого змісту;
4. Підвищення ефективності використання предмету для формування компетентного ставлення до власного здоров'я студента;
5. Залучення всіх учасників навчально-виховного процесу до спільної роботи щодо формування в студенті здорового способу життя.

Екологічна грамотність дає можливість розкриття світу природи – середовища існування людини. І саме людина має бути зацікавленою в збереженні цілісності природи, не забуваючи про любов і дбайливе ставлення до всіх складових компонентів природи.

Дякую за увагу.

ЕКОЛОГІЧНА ГРАМОТНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Екологічна грамотність студентської молоді як умова формування здорового способу життя.

Ільченко В.Д.

Ільченко В.Д. – екологічне виховання ефективно здійснюється за умов використання сучасних інноваційних технологій інтерактивного навчання, яке забезпечує активну взаємодію всіх здобувачів освіти, рівноправність студента та викладача, сприяє формуванню цінностей, створенню атмосфери співпраці, взаємодії, набуття досвіду спільного вирішення проблем. Інноваційні підходи в екологічному вихованні реалізуються у ході проведення нестандартних уроків, використання нестандартних завдань чи запитань, форм роботи. До основних типів інноваційних технологій, які можуть сприяти формуванню екологічної свідомості учнів, належать: проблемні, ігрові, проектні технології. Заняття-проекти екологічного спрямування органічно вписуються в освітній процес, формують практичне і творче мислення, навички добору необхідної інформації екологічного змісту, порівняння фактів, самостійність у прийнятті рішень, логічної побудови доказів, екологічне мислення студентів.

Значне місце в ході формування екологічної свідомості студентської молоді відіграє краєзнавчий матеріал. Студенти досліджують і оцінюють стан довкілля своєї місцевості, виявляють бажання діяти заради збереження чистого довкілля.

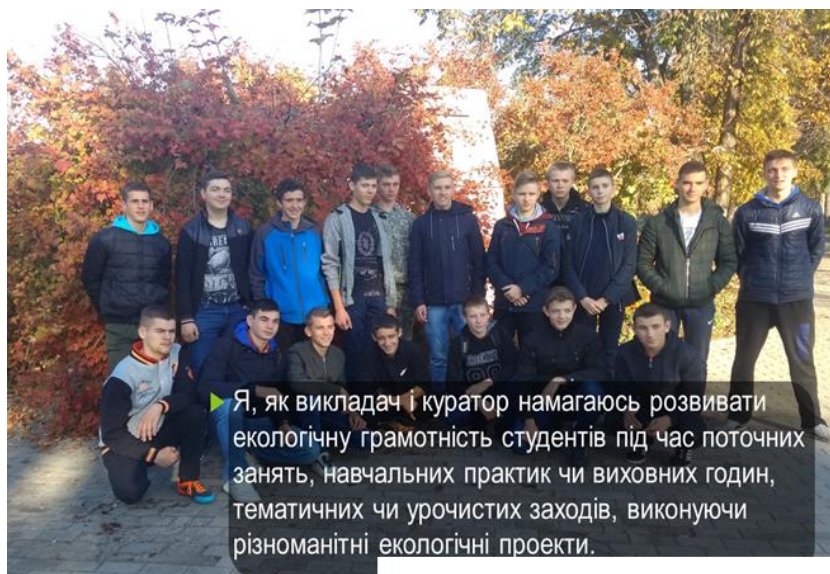
Турбота про здоров'я, освіченість, духовну та фізичну досконалість студентства стають одними з першорядних завдань закладів освіти. Адже міцне здоров'я є підґрунтям професійної підготовки, гарантом реалізації набутих знань, головним чинником працездатності в процесі життєдіяльності. Підготовка у закладі освіти всебічно загартованої особистості зараз розглядається як важливий компонент формування конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах світової глобалізації ринку праці. Уміло поєднуючи екологічне виховання з фізичним, можна досягти гарних результатів і вирішити багато важливих завдань

► Екологічна грамотність і здорове життя – надзвичайно важливі компетентності, що допоможуть майбутнім випускникам коледжу успішно реалізуватися в сучасному світі.

Що означає бути екологічно грамотним і вести здоровий спосіб життя?

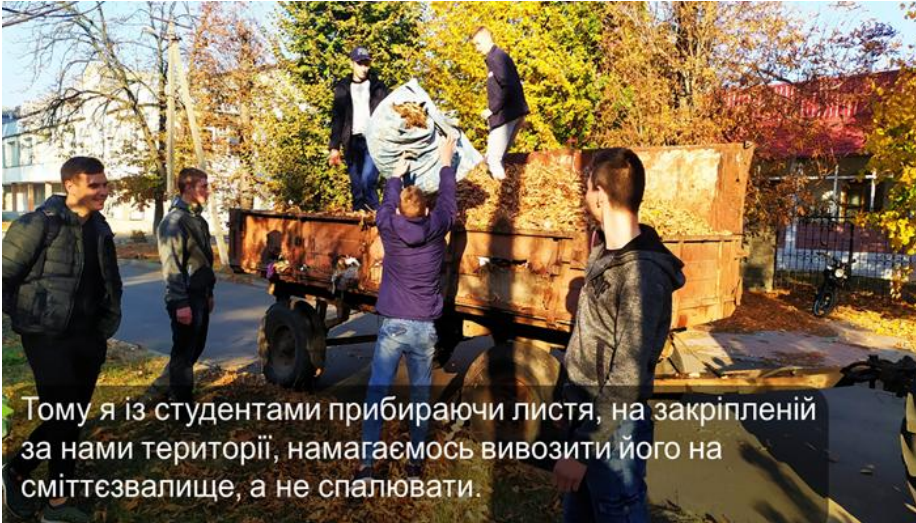
► Людина, яка компетентна у сфері екології та здорового життя, здатна чітко усвідомлювати власну відповідальність за стан навколишнього середовища. Вона може розрізняти основні екологічні проблеми та діяти задля їх вирішення, дотримуватися здорового способу життя, вирішувати нагальні життєві проблеми, раціонально використовувати природні ресурси. Все це дозволяє виробити особливу систему цінностей, орієнтовану на збереження природи та здоров'я людини.

► Я, як викладач і куратор намагаюсь розвивати екологічну грамотність студентів під час поточних занять, навчальних практик чи виховних годин, тематичних чи урочистих заходів, виконуючи різноманітні екологічні проекти.

► Шкода від спалювання листя і сухої трави надзвичайно велика. В тліючому без доступу кисню листі виділяється бензопрен, що здатний викликати у людини ракові захворювання. Окрім того, з димом у повітря вивільняються діоксини – одні з найотруйніших для людини речовини.

Тому я із студентами прибираючи листя, на закріпленій за нами території, намагаємось вивозити його на сміттєзвалище, а не спалювати.

► Нами із групою був розроблений відеофільм на екологічну тему «Стихійні сміттєзвалища:

► Відео

Також ми з групою розробили проект «Черкащина Туристична»

Туристичний маршрут, який
подолала група 22А історичними
місцями Черкащини

1. [Шевченкове, Будище, Моринці](#)
2. [Канів](#)
3. [Корсунь-Шевченківський та Стеблів](#)
4. [Чигирин](#)
5. [Суботів](#)
6. [Парк «Софіївка» м. Умань](#)
7. [Буцький каньон](#)

- З метою пропаганди здорового способу життя та змогу ще раз нагадати про шкідливість куріння нами з групою, був розроблений проект:

КУРІННЯ - ВЕЛИКЕ ЛИХО

КИНУТИ КУРИТИ – ЦЕ ОДНЕ З
НАЙПРАВИЛЬНИШИХ РІШЕНЬ
УСЬОГО ВАШОГО ЖИТТЯ!

- Під час навчальної практики звертаю увагу студентів на конструктивні рішення, що застосовуються в Сг техніці з метою збереження родючості ґрунту.

[Відео 1](#)

[Відео 2](#)

- Також, при нагоді звертаю увагу студентів, що земельний кодекс України, в статті 60, що для малих річок, струмків і потічок, а також ставків площею меншою ніж 3 гектари прибережна захисна смуга повинна становити 25 метрів. Та про небезпеку розорювання схилів біля річок та струмків.

• [Відео 1](#)

• [Відео 2](#)

- Під час навчальної практики «Сг машини» разом зі спеціалістами звертаєм увагу студентів на дотримання сівозміни та наслідки її недотримання.
- Сівозміна — інтенсивна система землеробства, науково обґрунтоване чергування сільськогосподарських культур і парів у часі і на території або тільки в часі (ротація) за заздалегідь визначеним планом. Зміна культур супроводжується відповідною системою обробки ґрунту та угноєння. Завдання сівозміної системи — систематичне підвищення врожайності, забезпечення найбільшого виходу продукції з одиниці площі при найменших затратах праці і коштів.

- Невиконання вимог законодавства щодо дотримання сівозмін може мати своїм наслідком ґрунтовому — порушення біоенергетичного режиму ґрунтів та різке зниження урожайності сільськогосподарських культур внаслідок їх беззмінного вирощування або частого повернення на попереднє поле сівозміни, що призводить до погіршення якісного стану ґрунтів, накопичення у ґрунтах специфічних хвороботворних мікроорганізмів та насіння бур'янів.

• [Відео](#)

Інкули, в екстрених ситуаціях залучаю студентів до роботи на пасіці і розповідаю про користь бджіл для екології

При всій користі запашного меду та унікальних бджолопродуктів, головне багатство від бджоли - запилення. Запилення потребують більше 200 видів рослин на планеті. Підраховано, що світова вигода від запилення бджолами набагато вища за вартість зібраного меду, досягаючи 160 мільярдів доларів на рік. Бджоли тісно пов'язані з деревами та дикими квітами, адже більше насіння - більше виросте нових дерев та квітів, а це, в свою чергу, збереже землю плодородною і утримає воду. На жаль, через безконтрольне використання ядохімікатів за останні 100 років загинуло більше половини видів бджіл. Окрім пестицидів, популяцію бджіл скорочує селекція самозапилювальних та генно-модифікованих рослин. На сьогодні в світі є загроза зникнення медоносних комах, що призведе до важких наслідків.

[Відео 1](#)

[Відео 2](#)